

HAVA ARACI BAKIM PERSONELİ LİSANSI TALİMATI (SHT-66)

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Talimatın amacı, 30/10/2013 tarih ve 28806 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hava Aracı Bakım Personeli Lisansı Yönetmeliği SHY-66’nın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Talimat, Hava Aracı Bakım Personeli Lisansı Yönetmeliği kapsamında hava aracı bakım lisansı talebinde bulunan veya lisansa sahip gerçek kişileri, bu amaca uygun olarak eğitim veren yetkili kurum ve kuruluşlar ile lisanslı bakım personelini istihdam eden yetkili bakım kuruluşları ile yöneticilerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - (1) (Değişik: 01/09/2015- 52217814-010.07.01/E.355) Bu Talimat, 30/10/2013 tarihli ve 28806 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hava Aracı Bakım Personeli Lisansı Yönetmeliği (SHY-66)’ne dayanılarak ve Avrupa Birliği Komisyonu tarafından yayımlanan (EU) 1321/2014 nolu Direktifin Bölüm 66’sına uygun olarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 - (1) Bu Talimatta geçen,

- a) AMC: EASA tarafından yayımlanan kabul edilebilir uygulamaları,
- b) Bakım deneyimi: Lisans adayı veya sahibinin aşağıdaki durumlar için kullanılan operasyondaki hava aracı üzerinde yaptığı bakım işlemlerinde edindiği deneyimi,
  - 1) İlk defa lisans alınması,
  - 2) Mevcut lisansa kategori ilavesi yapılması,
  - 3) Mevcut lisansdaki dönüşüm sınırlandırmalarının kaldırılması,
  - 4) İlk defa yetkilendirilecek veya yetkilendirilmiş kişilerin imtiyazlarının devamı.
- c) BEKAD: Bakım Eğitimi Kuruluşu Açıklamalar Dokümanını,
- ç) EASA: Avrupa Havacılık Emniyet Ajansını,
- d) EASA Bölüm/Part 66: EASA tarafından yayımlanan Hava Aracı Bakım Personelinin Lisanslandırılması ve Onaylayıcı Bakım Personel konulu düzenlemeleri,
- e) EASA Bölüm/Part 145: EASA tarafından Onaylı Bakım Kuruluşlarının yetkilendirilme esasları konusunda yayımlanan düzenlemeleri,
- f) EASA Bölüm/Part 147: EASA tarafından Hava Aracı Bakım Eğitimi Kuruluşlarının yetkilendirilmesi konusunda yayımlanan düzenlemeleri,
- g) Eğitim Kuruluşu: Hava aracı bakım temel veya tip eğitimini vermek ve bu kapsamda sınav yapmak üzere Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş gerçek veya tüzel kişileri,

- ğ) GM: EASA tarafından yayımlanan rehber dokümanları,
- h) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürü'nü,
- i) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nü,
- i) Grup 1: Kompleks motorlu uçaklar, çok motorlu helikopterler, maksimum onaylı uçuş irtifa seviyesi FL290 değerini aşan uçaklar, elektromekanik uçuş kumanda sistemlerine sahip hava araçları veya Genel Müdürlük tarafından farklı bir hava aracı tipi olduğu kabul edilen hava araçlarını
- j) Grup 2: Aşağıdaki alt gruplara ait ve Grup 1'den farklı olan hava araçlarını,
- 1) Alt grup 2a: tek turbo-prop motorlu uçakları,
- 2) Alt grup 2b: tek türbin motorlu helikopterleri,
- 3) Alt grup 2c: tek piston motorlu helikopterler,
- k) Grup 3: Grup 1'den farklı olan piston motorlu uçakları,
- l) Grup 3 Sınırlama: Grup 3 hava araçlarında tip pratik deneyiminin kapsamının yetersizliği nedeniyle bu gruptaki yetkilerde geçerli olacak sınırlandırmayı ifade eder.
- m) Hava aracı: Havalanabilen ve havada seyredebilme kabiliyetine sahip her türlü aracı,
- n) Hava aracı bakım lisansı: Hava araçlarına belirli tip ve kapsamda bakım yapmak üzere yetkilendirilecek teknik personel için düzenlenen lisansı,
- o) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Organizasyonu'nu,
- ö) IR: EASA tarafından yayımlanan uygulama kurallarını,
- p) İş Başı Eğitimi - OJT: Hava aracı Bakım Lisansı kategori veya alt kategorilerine, ilk tipin işlenmesi için onaylı bakım kuruluşlarında, Genel Müdürlük tarafından yayınlanan OJT Kayıt Defterinde verilen ilgili kategoriye yönelik kriterleri karşılayacak şekilde yapılan işlemleri,
- r) Pratik tecrübe: Grup 2 ve 3'te bulunan belirli bir hava aracı tipi veya kategorisi için gerçek bakım ortamında ilgili hava aracı bakımı yapmaya yetkilendirilmiş bakım organizasyonunda yapılması gereken, yetkili ya da destek personel yetkisi olan süpervizör gözetiminde gerçekleşen tecrübeyi,
- s) SHD-T-35 lisansı: 9/6/1962 tarihli ve 11124 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Dairesi Uçak Bakım Teknisyeni Lisans Talimatı(SHD-T-35)'na göre düzenlenmiş lisansı,
- ş) SHY 66: 30/10/2013 tarihli ve 28806 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hava Aracı Bakım Personeli Lisans Yönetmeliği'ni,
- t) SHY-145: 11/6/2013 tarihli ve 28674 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Onaylı Hava Aracı Bakım Kuruluşları Yönetmeliği'ni,
- u) SHY 147: 18/8/2012 tarihli ve 28388 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hava Aracı Bakım Eğitimi Kuruluşları Yönetmeliği'ni,
- ü) Temel Pratik Eğitimi: SHY/Part-147 Onaylı Bakım Eğitim kuruluşlarında verilen temel eğitim kapsamındaki teorik eğitime ilaveten katılımcılara el becerisi kazandırmak üzere yapılan eğitim ve değerlendirme sürecini,

v) Tip Pratik Eğitimi: SHY/Part-147 Onaylı Bakım Eğitim kuruluşlarından alınan teorik eğitime ilaveten yapılan ilgili hava aracı ve sistemlerini tanıtarak, doküman ve talimatlara göre yapılan tamir, bakım, kontrol ve servis işlemlerine alıştırmaya amacı taşıyan eğitim ve değerlendirme sürecini,

y) Yeterlilik Sertifikası: SHY-147 Onaylı Bakım Eğitim kuruluşlarından alınmış temel veya tip eğitim kursunun başarıyla bitirildiğini gösteren belgeyi,

z) (Ek: 01/09/2015- 52217814-010.07.01/E.355) Eğitim İhtiyaç Analizi (TNA): Hava Aracı Tip eğitimlerinin içerik ve süre dâhil kapsamlı bir şekilde raporlanmasını,

(2) Bu Talimatta belirtilmeyen tanımlar için, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ile 10/11/2005 tarihli ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Kanununda, ilgili diğer mevzuatta ve ülkemizin üyesi bulunduğu uluslararası sivil havacılık kuruluşları tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Lisans İşlemleri

Uygulama esasları

MADDE 5 - (1) Bu Talimatta yer alan hükümlerle ilgili esasların uygulanması sırasında Ek-1’de yer alan tablolarda bulunan IR kurallarına göre işlem yapılır. Ayrıca AMC ve GM’lerde yer alan hususlar uygun olarak kabul edilir. Söz konusu AMC veya GM’de bulunmayan diğer yöntemler Genel Müdürlük onayına tabidir.

Lisans kategorileri

MADDE 6 - (1) Hava aracı bakım lisansı tek kategori ile sınırlı değildir. Her bir ilave kategori veya alt kategori için SHY-66’da yer alan gereklilikler sağlanarak kategori veya alt kategori ilavesi yapılabilir.

(2) İlk defa lisans düzenlenirken veya kategori ilave edilirken aynı anda sadece bir kategori için müracaat edilebilir.

(3) Akademik yol ile kazanılacak Kategori C lisansı için ilgili kişi, eğitimine uygun olarak B1 veya B2 kategori temel modül sınavlarının birini seçmek zorundadır. Tamamlanan sınavların sonucunda lisansa sadece C kategorisi işlenir.

(4) (Değişik: 01/09/2015- 52217814-010.07.01/E.355) Lisansına yeni bir kategori ilave ettirmek isteyen lisans sahipleri, ilave edilecek kategoriye geçiş için kullanacakları kategorideki sınırlamaları kaldırmak zorundadır.

Başvuru

MADDE 7 - (1) SHY-66’ya göre lisans almak, tip işletmek, mevcut lisansla değişiklik yapmak veya geçerlilik süresini uzatmak amacıyla, Genel Müdürlüğe başvuru yapmak için bu Talimatın Ek-1’inde yer alan Tablo-1 gereklilikleri sağlanmalıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Lisansın İmtiyazları ve Sürekliliği

Lisansın imtiyazları ve sürekliliği

MADDE 8 - (1) Hava araçları veya komponentlerinin uçuşa elverişliliğini sağlamak üzere tamir, bakım, revizyon, kontrol ve servis işlemleri yapabilmek için bu talimat hükümlerine uygun olarak alınmış, geçerli bir Hava Aracı Bakım Personeli Lisansına sahip olmak gereklidir.

(2) SHY-66'ya göre, Hava Aracı Bakım Lisansının sahibine verdiği imtiyazlar bu Talimatın Ek-1'inde yer alan Tablo-2'de yer alır.

(3) Lisans imtiyazlarının geçerliliği ise yine Ek-1'deki Tablo-2'ye göre belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Lisans Alma ve Tip Yetkisi İçin Gerekli Şartlar

Temel bilgi gereklilikleri

MADDE 9 - (1) SHY-66'ya göre lisans almak isteyen kişi, bu Talimatın Ek-1'inde yer alan Tablo-3'deki temel bilgi gerekliliklerini sağlamalıdır.

Temel deneyim gereklilikleri

MADDE 10 - (1) SHY-66'ya göre lisans almak isteyen kişi, bu Talimatın Ek-1'inde yer alan Tablo-4'deki temel deneyim gerekliliklerini sağlamalıdır.

(2) Temel deneyim gereklerinin kayıt altına alınmasında bu Talimatın yayınlanma tarihinden itibaren Genel Müdürlük tarafından yayınlanan Temel Bakım Deneyimi Kayıt Defteri kullanılır.

(3) Bu Talimatın yayımlandığı tarihten önce tutulan bakım deneyimlerinin Temel Bakım Deneyimi olarak değerlendirilebilmesi için ilgili deneyim kayıtlarının, Genel Müdürlük tarafından yayınlanan Temel Bakım Deneyimi Kayıt Defterinde bulunan Sonuç Tablosuna işlenmesi gereklidir. Genel Müdürlüğe yapılacak başvurularda eski ve yeni kayıt defterleri beraber sunulmalıdır.

Lisansa tip işleme

MADDE 11 - (1) SHY-66'ya göre, lisansa tip işlenmesi bu Talimatın Ek-1'inde yer alan Tablo-5 gerekliliklerine uygun şekilde yapılır.

(2) Tip eğitimlerinin lisansa işlenebilme süresi teorik eğitimin başladığı tarihten itibaren 3 yıldır. Ancak 30/04/2006 tarihinden sonra lisansa işlenme süresi geçen, SHY/Part 147 eğitim kuruluşlarından veya üreticiden alınan tip eğitimleri, 01/08/2015 tarihine kadar aşağıdaki şartlar sağlanarak, Genel Müdürlüğe başvurulması halinde SHY-66 lisansına işlenebilir.

- a) Kategorisine uygun olarak lisansına önceden tip işli olanlar için; 01/08/2013 ve sonrası alınmak şartıyla tip pratik eğitiminin tamamlanmış olması.
- b) İlk tipin kategorisine uygun olarak işlenebilmesi için 01/08/2013 ve sonrası alınmak şartıyla tip pratik ve iş başı eğitimlerinin tamamlanmış olması gerekir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Sınırlamalar ve SHY-66 Lisansına Uyum Koşulları

Sınırlamalar

MADDE 12 - (1) SHY-66'ya göre, Grup 3 ve Dönüşüm Sınırlama işlemleri bu Talimatın Ek-1'inde yer alan Tablo-6'daki hususlara uygun olarak yapılır.

SHY-66 Lisansına uyum koşulları

MADDE 13 - (1) Yabancı bir otorite tarafından düzenlenmiş hava aracı bakım lisanslarının kabulü, bu Talimatın Ek-1'inde yer alan Tablo-7'deki hususlara uygun olarak yapılır.

Ulusal lisans

MADDE 14 - (1) SHY-66'ya göre, ulusal yetkilerin düzenlenmesi bu Talimatın Ek-1'inde yer alan Tablo-8'e uygun olarak yapılır.

ALTINCI BÖLÜM

Genel Müdürlük Yetkileri

Yetki

MADDE 15 - (1) Hava aracı bakım lisanslarının tanzimi, yenilenmesi, değiştirilmesi, askıya alınması veya iptal edilmesi ile ilgili hususlarda yetkili kurum Genel Müdürlüktür. Genel Müdürlük bu görevlerini usulüne uygun bir şekilde yerine getirebilmek için sistem kurar ve yeterli nitelik ve sayıda personeli istihdam eder.

Kayıt tutma

MADDE 16 - (1) Genel Müdürlük tarafından, her bir Hava Aracı Bakım Lisansına ait her türlü işlemin bu Talimatın Ek-1'inde yer alan Tablo-9'da belirtildiği şekilde kayıt altına alınması gereklidir.

Lisans tanzimi

MADDE 17 - (1) Genel Müdürlük tarafından, Hava Aracı Bakım Lisansı tanzim edilmesi için, bu Talimatın Ek-1'inde yer alan Tablo-10 'da belirtilen koşulların sağlanması gereklidir.

Lisansın SHY-145 kuruluşu aracılığı ile tanzimi

MADDE 18 - (1) Genel Müdürlük tarafından, Hava Aracı Bakım Lisansının SHY-145 onaylı bakım kuruluşu aracılığı ile tanzim edilmesi için, bu Talimatın Ek-1'inde yer alan Tablo-11'de belirtilen koşulların sağlanması gereklidir.

Lisansa Kategori İlavesi

MADDE 19 - (1) Genel Müdürlük tarafından, Hava Aracı Bakım Lisansına kategori ilave edilebilmesi için bu Talimatın Ek-1'inde yer alan Tablo-12 koşullarının sağlanması gereklidir.

Grup sınırlaması kaldırma veya tip ilavesinden dolayı lisansın değiştirilmesi

MADDE 20 - (1) Genel Müdürlük tarafından, grup sınırlaması kaldırma veya tip ilavesinden dolayı Hava Aracı Bakım Lisansının değiştirilmesi için, bu Talimatın Ek-1'inde yer alan Tablo-13 koşullarının uygulanması gereklidir.

(2) Zamanında tam tip eğitimi almış olduğu halde Genel Müdürlük tarafından dönüşüm sınırlaması olan ve lisansına sadece gövde veya sadece motor şeklinde işlenen tipler, başvuru halinde Genel Müdürlükte bulunan kayıtları incelenerek lisansa tam tip olarak işlenebilir.

Lisansın geçerliliği veya yenilenmesi

MADDE 21 - (1) Hava aracı bakım lisansı geçerlilik süresinin uzatılması işlemleri SHY-66'nın 9'uncu Maddesine göre yapılır. Lisans süresinin uzatılması için bakım tecrübesinin güncelliği aranmaz.

(2) Lisans süresinin uzatılması için geçerlilik tarihinin bitiminden en az 60 gün önce Genel Müdürlüğe başvuru yapılmış olmalıdır.

(3) Genel Müdürlük tarafından, Hava Aracı Bakım Lisansı geçerlilik süresinin uzatılması veya lisansın yenilenmesi için bu Talimatın Ek-1'inde yer alan Tablo-14'te belirtilen koşulların sağlanması gereklidir.

Hava aracı tip eğitiminin doğrudan onaylanması

MADDE 22 - (1) Genel Müdürlük tarafından, SHY/Part-147 onaylı bakım eğitimi kuruluşu haricinde alınmış eğitimler için, bu Talimatın Ek-1'inde yer alan Tablo-15'te belirtilen koşulların sağlanması halinde ilgili hava aracı tip eğitimi onaylanır.

Sınavlar

MADDE 23 - (1) Genel Müdürlük ve/veya yetkilendirdiği bakım eğitimi kuruluşları tarafından gerçekleştirilecek sınavlar için bu Talimatın Ek-1'inde yer alan Tablo-16'daki prosedürler uygulanır.

Lisansların dönüştürülmesi

MADDE 24 - (1) SHD-T-35 lisanslarının SHY-66 lisansına dönüştürülmesi, bu Talimatın Ek-1'inde yer alan Tablo-17'de belirtilen usullere uygun olarak yapılır.

Modül sınavlarında kredilendirme

MADDE 25 - (1) SHY-66'ya göre modül sınavlarına kredilendirme yapılması, bu Talimatın Ek-1'inde yer alan Tablo-18'de belirtilen usullere uygun olarak yapılır.

YEDİNCİ BÖLÜM **İdari Yaptırımlar**

İdari yaptırımlar

MADDE 26 - (1) Emniyeti etkileyen olay veya lisans işlemlerinin gereklerine aykırı faaliyetler tespit etmesi halinde Genel Müdürlük, 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'nun 143 üncü maddesine ve SHY-66 Yönetmeliği'nin 23 ve 24'üncü Maddelerine göre idari yaptırımlar uygular.

(2) (**Ek: 01/09/2015- 52217814-010.07.01/E.355**) Birden fazla lisansı olan personele uygulanacak yaptırım sonuçları bütün lisanslar için geçerlidir ve bu durum ilgili kuruluşlara bildirilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM **Son Hükümler**

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 27 - (1) Bu Talimatın yayımlanması ile birlikte aşağıda belirtilen mevzuat yürürlükten kalkar:

- 1) 03/12/2007 tarih ve 38239 sayılı "SHY 66-01 Genelgesi,
- 2) 19/02/2008 tarihli Sınav Talimatı,
- 3) 15/03/2010 tarih ve 3234 sayılı "SHY 66-01 Kredilendirme ve Uygulama Esasları" konulu Genelge,
- 4) 06/06/2011 tarih ve 508-7730 sayılı EASA Part-66 Eğitimleri
- 5) 04/08/2011 tarih ve 10530 sayılı "SHY-66 Hava Aracı Bakım Lisansı Sınavları" konulu Genelge,
- 6) 21/12/2011 tarih ve 1324 sayılı "Hava Aracı Bakım Deneyimi Temel Eğitim ve Bakım Deneyimi Kayıt Defteri" konulu Genelge,
- 7) 28/03/2012 tarih ve 4207 sayılı "SHY 66 Hava Aracı Bakım Lisansı Tip İlave İşlemleri" konulu Genelge,
- 8) 14/11/2012 tarihli Dönüşüm Talimatı,
- 9) 26/11/2012 tarih ve 2232 sayılı "EASA Part-66 Lisans Çevrimi" konulu Genelge
- 10) (**Ek: 01/09/2015- 52217814-010.07.01/E.355**) 18/02/2011 tarih ve 2045 sayılı "Kara Havacılık Okulu Kredilendirmesi" konulu Genelge.

Yürürlük

MADDE 28 - (1) Bu Talimat yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 29 - (1) Bu Talimat hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.